

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ФИЛОЗОФИЈА

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2023./2024.

Испитна књижица 1

FIL.53.SR.R.K1.16

56488

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

С *УК*

↑ ↑
Преписан тачан одговор Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура) државна матура

УК

↑ ↑ ↑
Прецртан погрешан одговор у заградама Тачан одговор Параф (скраћени потпис)

ОВДЕ ПРИТИСНУТИ И ОТРГНУТИ!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

ФИЛОЗОФИЈА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

F
I
L
1

Лист за одговоре

D-S053

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

11. A B C D E F

1. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

3. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

4. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

12. A B C D E F

1. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

3. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

4. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Шифра оцењивача: _____

FIL.53.SR.R.L1.02

56489

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

F I L 1

13. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐14. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐15. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐16. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐17. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐18. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐20. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **150** минута без паузе.

Задаци се налазе у две испитне књижице. Редослед решавања бирајте сами.

Добро распоредите време како бисте могли решити све задатке.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 14 страница, од тога 3 празне.

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора је само **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Како се у средњовековној расправи о универзалијама назива онтолошко стајалиште према којем не постоје уопштености, већ само појединачне ствари?

A. реализам
B. идеализам
C. номинализам
D. материјализам

(1 бод)

2. Који од наведених доказа Божјег постојања **није** изводио Тома Аквински?

A. онтолошки доказ
B. телеолошки доказ
C. доказ из кретања
D. доказ из узрочности

(1 бод)

3. Како се назива епистемолошко стајалиште које негира могућност објективне спознаје света?

A. скептицизам
B. догматизам
C. рационализам
D. интуиционизам

(1 бод)

4. Како се називају врсте спознаја које се заснивају на искуству?

A. априорне
B. апостериорне
C. трансцендентне
D. трансценденталне

(1 бод)

5. Коју је од наведених врлина Аристотел сврставао у дијаноетичке врлине?

- A. мудрост
- B. храброст
- C. праведност
- D. умереност

(1 бод)

6. Како се назива врста етике према којој морална исправност људског чина зависи од мотива деловања?

- A. метаетика
- B. деонтолошка етика
- C. утилитаристичка етика
- D. консеквенцијалистичка етика

(1 бод)

7. Којим од наведених критеријума моралне исправности деловања се **није** користио Џереми Бентам у свом рачуну угођаја или среће?

- A. опсегом угођаја
- B. трајањем угођаја
- C. квалитетом угођаја
- D. интензитетом угођаја

(1 бод)

8. Који је филозоф државу упоредио с митским чудовиштем Левијатаном?

- A. Џон Лок
- B. Жан Ж. Русо
- C. Николо Макијавели
- D. Томас Хобс

(1 бод)

Филозофија

9. Како се назива друштвени и политички покрет који уводи разлику између пола и рода?

- A. феминизам
- B. социјализам
- C. капитализам
- D. комунитаризам

(1 бод)

10. Како се према контрактуалистичким теоријама или теоријама друштвеног уговора назива стање које логички претходи политичкој заједници?

- A. природно стање
- B. праведно стање
- C. стање сигурности
- D. стање блаженства

(1 бод)

II Задаци повезивања

У следећим задацима **сваки** садржај означен бројем повежите **само с једним** одговарајућим садржајем који је означен словом.

Два садржаја означена словом не могу се повезати.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

Сваки тачан одговор доноси један бод.

11. Сваког наведеног филозофа повежите с одговарајућом тврдњом.

1. Барух де Спиноза
2. Георг В. Ф. Лајбниц
3. Хераклит
4. Парменид

- A. Под атрибутом разумем оно што разум опажа на супстанцији тако да чини њену бит.
- B. Читав свет је хармонија и број.
- C. Овај космос, исти за све, није учинио ниједан од богова нити од људи, него беше и увек и јесте и биће вечно жива ватра која се по мерама пали и по мерама гаси.
- D. Мени се, дакле, као исправно чини да је у свету спознаје идеја доброте задња и да се једва може видети.
- E. Монаде су нематеријалне, непротежне, духовне, једноставне и недељиве честице или атоми.
- F. Нужно је рећи: постоји биће. Док битак постоји, ништа не постоји.

(1 бод)

12. Сваки наведени епистемолошки појам повежите с одговарајућим значењем.

1. аналитички суд
2. анамнеза
3. апорије
4. синтетички суд

- A. облици свести који прекорачују искуство и уједно омогућавају искуство
- B. људска спознаја која се заснива на искуству и произлази из искуства
- C. суд код којег према Канту појам предиката није садржан у појму субјекта, односно којим се проширује знање о субјекту
- D. суд код којег је према Канту појам предиката садржан у појму субјекта
- E. Платонов појам који означава присећање душе на идеје
- F. нерешиве загонетке или проблеми које није могуће решити

(1 бод)

III Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици. Сваки тачан одговор доноси један бод.

13. Којим појмом се означава Спинозино учење према којем је Бог идентичан природи?

(1 бод)

14. Како се назива непромењиво стајалиште према којем су сваки догађај, људско хтење и деловање искључиво одређени претходним узроцима и условима?

(1 бод)

15. Који појам античке скептичке школе означава суздржавање од изрицања коначних судова у сврху постигнућа атараксије или душевног мира?

(1 бод)

16. Како се према Рене Декарту називају идеје које нису стечене искуством нити закључивањем него су својствене људској рационалној природи?

(1 бод)

17. Како се назива етичко стајалиште према којем вредност и обавезност моралних принципа није универзална него зависи од друштвеног и културног контекста?

(1 бод)

18. Како се према Аристотелу назива добар облик владавине у којем један човек влада праведно на добробит свих чланова политичке заједнице?

(1 бод)

IV Задаци продуженог одговора

У следећим задацима одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно што је битно за задатак.

Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици.

Тачан одговор доноси један, два или три бода.

19. Укратко објасните појмове максима, хипотетичког императива и категоричког императива према филозофији Имануела Канта.

1. максиме: _____

(1 бод)

2. хипотетички императив: _____

(1 бод)

3. категорички императив: _____

(1 бод)

20. Укратко објасните три генерације људских права.

1. прва генерација: _____

(1 бод)

2. друга генерација: _____

(1 бод)

3. трећа генерација: _____

(1 бод)

Празна страница

Празна страница

Празна страница